

Fremsat den 11. december 2018 af Pelle Dragsted (EL), Rune Lund (EL) og Søren Egge Rasmussen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af et muligt salg af Radius

Folketinget pålægger regeringen at bruge statens rolle som hovedaktionær i Ørsted til at sikre, at et eventuelt salg af Ørstedes datterselskab Radius skal garantere forsyningsikkerhed og national sikkerhed og sikre, at eldistributionsnettet drives og udvikles under hensyn til kunderne og ikke for at sikre et økonomisk overskud til ejere uden for kundekredsen.

Det kan sikres ved at sælge Radius til et forbrugerejet andelsselskab, der drives efter hvile i sig selv-principper, og hvor kunderne i Radius sikres samme demokratiske indflydelse som de nuværende andelshavere. Hvis der ikke er en egnet køber i form af et forbrugerejet selskab, pålægges re-

geringen at sikre, at den selvstændige offentlige virksomhed Energinet, som i forvejen ejer gasdistributionsnettet og store dele af eldistributionsnettet, køber Radius.

Derfor pålægges regeringen at tage initiativ til at give Energinet lovhjemmel og politisk opbakning til at købe Radius. Endvidere pålægges regeringen at tage initiativ til ved lov at sikre, at hverken Radius eller andre dele af eldistributionsnettet kan videresælges fra de forbrugerejede andelsselskaber eller fra Energinet uden en politisk godkendelse i Folketinget. I tilfælde af konkurs eller andre selskabsmæssige ændringer skal eldistributionsnettet overgå til statens selskab Energinet.

Bemærkninger til forslaget

Det er afgørende, at en monopolvirksomhed med kritisk infrastruktur som Radius drives ud fra borgernes interesse i en stabil og billig distribution af el og ikke bliver en penge-maskine for kapitalfonde eller andre private selskaber. Danmark har en lang tradition for, at kritisk infrastruktur enten er ejet af staten eller af forbrugerejede selskaber. Med et salg af Radius til f.eks. en udenlandsk kapitalfond brydes denne tradition. Det vil indebære risici for underinvesteringer og følgende dalende forsyningsikkerhed. Desuden er der en risiko for, at den kritiske infrastruktur senere sælges videre til købere, som udgør en national sikkerhedsrisiko, uden at staten har mulighed for at forhindre det.

I henhold til den såkaldte ELFOR-aftale fra 2004 og elforsyningsloven blev elnettet opdelt i et transmissionsnet (over 100 kV) og en række distributionsnet. Transmissionsnettet kom i ejerskab hos staten via Energinet, mens distributionsnettet ejes og drives af netvirksomheder. Transmissionsnettet blev defineret som vital energiinfrastruktur. Med planerne om en gennemgribende elektrificering af energiforbruget til bl.a. varmepumper, transport, datacentre m.v. bliver det moderne samfund i stigende grad afhængigt af høj elforsyningsikkerhed både i transmissionsnettet og i distributionsnettet.

Ny lovgivning, hvor ministerier m.v. skal screene og gennemskue komplekse selskabskonstruktioner, vil ikke give den nødvendige sikring af aktivet. I Danmark er gasnettet defineret som kritisk infrastruktur fra det overordnede transmissionsnet og udlandsforbindelser til lokale distributionsnet helt ud til gaskunderne. Det er politisk besluttet, at gasnettet kun kan ejes af staten.

Eldistributionsnettet er imidlertid ikke omfattet af denne definition. Det betyder, at elforsyningen til nødvendige samfundsfunktioner og til borgerne i dag varetages af en blanding af selskaber. Eldistributionsnet kan være ejet af kommunale selskaber, andelsselskaber, erhvervsdrivende fonde, kommercielle selskaber og koncernforbundne multiforsyningselskaber. Ved frasalg af disse monopolaktiviteter som ejerskab og drift af eldistributionselskaber kan det ske til danske og udenlandske aktører, hvis interesser kan være kortsigtet optimering og videresalg, som det er set i mange tilfælde i udlandet. Hver gang går det ud over elkunderne, der får dårligere service, og infrastrukturen, som lider under manglende vedligehold. Fokus er kortsigtet på at tjene penge i sådanne selskaber og ikke på langsigtet sikring af vital infrastruktur, grøn omstilling og rimelige vilkår for elkunderne.

Energiselskabet Ørsted har sat datterselskabet Radius til salg. Radius ejer og driver eldistributionsnettet i et stort område, herunder København, og servicerer derigennem over 1 million elkunder på Sjælland. Staten bør sikre, at statens systemansvarlige virksomhed, Energinet, kan købe eldistributionsnettet helt på samme vis, som Energinet køber gasdistributionsnettet i disse år. Gasdistributionsnettet, der tidligere lå i DONG-koncernen (nu Ørsted) og var kommunalt

ejet på Fyn osv., samles i disse år i datterselskabet Dansk Gas Distribution (DGD) under Energinet til sikring af den vitale energiinfrastruktur. Energinet har som statens systemansvarlige virksomhed den administrative og ledelsesmæssige kapacitet, og denne praksis har ingen anmærkninger fået fra EU.

Ved unbundlingen af elsektoren i Danmark skete der en opdeling mellem elproduktion (kraftværker), eltransmission, eldistribution og elhandel. Den model kendes og praktiseres i de fleste andre EU-lande. I Danmark var der dog et ekstra led i værdikæden: de regionale transmissionsnet. De regionale transmissionsnet var ejet af de lokale elnetvirksomheder og derfor indirekte forbrugerejede. Ved en politisk aftale blev det lagt fast, at det ekstra led med regional transmission skulle udgå. Ved lov blev det lagt fast, at disse vitale dele af energiinfrastrukturen kun måtte sælges til statens systemansvar (Energinet). På den måde blev staten ejer af alle elnet over 100 kV og definerede dem som transmissionsnet. Eldistributionsnettene var fortsat i lokalt ejerskab. Det har fungeret godt, også selv om der sker en strukturtilpasning med fusioner og andre sammenlægninger – f.eks. senest elkonerne SE og Eniig. I både SE og Eniig er eldistributionsnettet ejet via datterselskaber i koncernforbundne strukturer.

Ved hvert salg er der risiko for, at eldistributionsvirksomheden kan blive frasolgt til en helt tredje part. Det kan være danske eller udenlandske virksomheder, hvis formål er at sikre kortsigtede gevinster og ikke bidrage til udviklingen af energiinfrastrukturen. Nok så vigtigt kan disse vigtige eldistributionsnet blive solgt videre til en fjerde og en femte part osv. uden sikkerhed for, at den vitale energiinfrastruktur ikke kommer på usikre hænder. Derfor er der brug for at skabe den fornødne hjemmel til, at statens systemansvarlige virksomhed bliver køber af disse distributionsnet, når de sættes til salg.

Da et flertal i Folketinget besluttede at frasælge dele af Ørsted (dengang DONG Energy), var der bekymring for og modstand mod salg af andele til udenlandske kapitalinteresser, hvis formål alene er kortsigtet udbytte. Det blev af rigtig mange fremført, at staten ikke skal frasælge vital energiinfrastruktur. Nu har selskabet skiftet navne fra DONG Energi til Ørsted og Radius. Principperne må fortsat gælde.

At frasælge eldistributionsaktiviteten Radius fra Ørsted efterlader et delvis statsejet Ørsted, som vil have fokus på at bygge havvindmølleparker i udlandet og blive den bedste ingeniørvirksomhed på feltet. Det er også en vigtig kommerciel aktivitet. I tilpasningen af Ørsted skal 1 million danske husstande ikke løbe risikoen for, at de ved frasalg kommer i hænderne på kapitalinteresser, som alene ser på indtjening og ikke på den vitale samfundsinteresse, elnettet har.

Får Radius lov til at sælge til en dansk eller udenlandsk ny ejer, som myndighederne godkender, er der dog ingen garanti for, at den nye ejer ikke sælger videre til en tredjepart, som myndighederne således ikke længere har godkendelseskompetence over. Med et salg er den mulighed forpasset.

Danske elkunder har betalt for de danske elnet gennem tariffene. Det var før drevet som hvile i sig selv-virksomhed, i dag er netselskaberne reguleret med indtægtsrammer. Ved salg til en ny ejer skal der erlægges en betaling. Betalingen kommer fra den nye ejer eller fra låntagning. Den nye ejer forventer at kunne få en god forrentning ud af investeringen, ligesåvel som det må forventes, at låntagning også skal tilbagebetales. Det bliver de samme 1 million elkunder i København og på Sjælland, der kommer til at betale den regning og altså igen må betale for de samme elnet, som de al-

lerede en gang har finansieret over eltariffen, dvs. via deres energiregning.

Ved at lade statens systemansvar (Energinet) eller et andelsejet selskab købe eldistributionsnettet fra Radius og sikre, at eventuelle frasalgs af andre dele af distributionsnettet også vil ske til Energinet eller til andre forbrugerejede selskaber, vil der være politisk kontrol med, at hverken forrentningen eller udbyttet i øvrigt kommer til at belaste elkunderne unødvendigt.

*Skriftlig fremsættelse***Pelle Dragsted (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om regulering af et muligt salg af Radius.

(Beslutningsforslag nr. B 64)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.